

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Dostluğa, müttəfiqliyə və strateji tərəfdaşlığa əsaslanan münasibətlər

Azərbaycan-Qazaxıstan əlaqələri bütün sahələrdə dinamik inkişaf edir

Dövlətlərarası əlaqələrdə əsas məsələ, ilk növbədə, siyasi dialoqun səviyyəsidir. Siyasi dialoq güclü olanda, möhkəm təməllər üzərində qurulanda digər sahələrdə də əlaqələrin göstəriciləri yüksək olur. Azərbaycan-Qazaxıstan münasibətlərinin fonunda bunu aydın görmək mümkündür. Məhz siyasi dialoqun yüksək səviyyədə olmasının nəticəsidir ki, iki dövlət arasındakı əlaqələr strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib.

Bu məsələlər Prezident İlham Əliyevin Qazaxıstana dövlət səfərindən əvvəl bu ölkənin "Kazinform" agentliyinə verdiyi eksklüziv müsahibədə geniş yer alıb. Əlaqələrin hərtərəfli fikir süzgecindən keçirildiyi müsahibədə toxunulan bütün məsələlər göstərir ki, yüksək siyasi dialoqa və qarşılıqlı etimada əsaslanan Azərbaycan-Qazaxıstan münasibətləri bütün sahələrdə yüksələn xətt üzrə inkişaf edir.

Dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri yüksək siyasi dialoqun göstəricisidir

İki dövlət arasındakı siyasi dialoqun yüksək səviyyədə olmasını təsdiq edən faktorlardan biri Azərbaycan və Qazaxıstan prezidentlərinin dostluq münasibətləridir. Onların qarşılıqlı səfərlərinin inten-

sivliyi də, ilk növbədə, dostluqdan irəli gəlir. Son 3 ildə Prezident İlham Əliyev Qazaxıstana 7, Prezident Kassim-Jomart Tokayev Azərbaycana 6 dəfə səfər edib. "Bütün bunlar ölkələrimiz arasında hərtərəfli tərəfdaşlıq və qarşılıqlı strateji fəaliyyətin inkişafına müştərək səylərimizi nümayiş etdirir. Bundan əlavə, münəzəm təmaslar bizə gündəlikdə duran aktual məsələləri operativ şəkildə həll etməyə və əməkdaşlığın əsas istiqamətləri üzrə razılaşdırılmış mövqeləri müəyyənəlməyə imkan verir", - deyər Prezident İlham Əliyev müsahibədə bildirib.

Azərbaycan-Qazaxıstan Ali Dövlətlərarası Şurasının fəaliyyəti də iki dövlət arasındakı dərin siyasi münasibətlərdən xəbər verir. Xatırladaq ki, Şuranın birinci iclası Azərbaycan və Qazaxıstan Prezidentlərinin iştirakı ilə ötən ilin mart ayında Bakıda keçirilib. Prezident İlham Əliyevin Qazaxıstana dövlət səfəri zamanı Astanada keçirilən ikinci iclasda isə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın perspektivləri və Azərbaycan-Qazaxıstan münasibətlərinin yeni səviyyəyə qaldırılması istiqamətində atılacaq addımlar müzakirə olunub.

Azərbaycanla Qazaxıstan arasındakı münasibətlərin daha bir mühüm göstəricisi iki ölkənin strateji tərəfdaşlığıdır. Hələ 2004-cü ilin mayında Astanada "Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında dostluq münasibətləri və strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə", 2005-ci ilin may ayında Bakıda "Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında strate-

ji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilə" imzalanıb. 2022-ci ilin avqust ayında isə "Azərbaycan Respublikası ilə Qazaxıstan Respublikası arasında strateji münasibətlərin möhkəmləndirilməsi və müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyətinin dərinləşdirilməsi haqqında Bəyannamə" imzalanıb. Prezident İlham Əliyev müsahibəsində qeyd etdiyi kimi, iki dövlət arasında həqiqi strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik münasibətləri qurulub: "Azərbaycan ilə Qazaxıstan arasında siyasi əlaqələr hazırda yüksək dərəcədə möhkəmlilik və qarşılıqlı etimad ilə xarakterizə olunur. Ötən onilliklər ərzində xalqlarımız arasında tarixi qardaşlığa, dostluğa və qarşılıqlı dəstəyə, ortaqlıq kimliyinin möhkəm təməlinə, oxşar mədəni ənənələrə və mənəvi dəyərlərə əsaslanaraq, biz həqiqi strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik münasibətləri qurmuşuq".

Qazaxıstan dövləti tərəfindən Füzuli şəhərində Kurmanqazı adına Uşaq İncəsənət Mərkəzinin inşası isə həm də iki dövlətin dostluğunun və qardaşlığının təcəssümüdür. Bu, Qazaxıstanın Azərbaycana qardaş köməyidir, hədiyyəsidir, azad edilmiş ərazilərin bərpasına göstərdiyi dəstəkdir. Müsahibəsində bu mövzuya toxunan Prezident İlham Əliyev Füzuli şəhərində Kurmanqazı adına Uşaq İncəsənət Mərkəzinin tikintisinə görə qardaş Qazaxıstana bir daha minnətdarlığını bildirdi, mühüm mədəni-maarif müəssisəsinə çevrilən mərkəzdə hazırda 100-ə yaxın uşağın təhsil aldığı-nı bildirdi.

İqtisadi əməkdaşlıq genişlənir

Azərbaycanla Qazaxıstan oxşar inkişaf göstəricilərinə malikdirlər. Bu da hər iki ölkənin həm zəngin karbohidrogen ehtiyatlara malik olması, həm "Şərq-Qərb" nəqliyyat marşrutu üzərində yerləşmələri və innovativ iqtisadi təşəbbüsləri dəstəkləmələrdən irəli gəlir. Bu baxımdan iki ölkənin əlaqələrində əsas yerlərdən birini iqtisadi əməkdaşlıq təşkil edir. Prezident İlham Əliyevin müsahibədə qeyd etdiyi məsələlər iki ölkə arasındakı iqtisadi əməkdaşlığın da yüksək səviyyəsindən xəbər verir. Dövlətimizin başçısının bildirdiyi kimi, Azərbaycanla Qazaxıstan arasında iqtisadi-ticarəti əməkdaşlığın spektri çox genişdir: "İqtisadi-ticarəti qarşılıqlı fəaliyyətin davamlı artımını məmnunluqla qeyd edirik. Hər iki ölkə ardıcıl olaraq birgə təşəbbüslər həyata keçirir, iqtisadiyyatın müxtəlif sektorlarında əməkdaşlığı genişləndirir. Bu proses məqsədyönlü dövlət siyasəti, biznes icmalarının nümayəndələri arasında fəal dialoq, qarşılıqlı faydalı və tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına ümumi sadiqlik sayəsində mümkün olub".

Müsahibədə Prezident İlham Əliyevin diqqətə çatdırdığı iqtisadi göstəricilər Azərbaycanla Qazaxıstan arasında bu istiqamətdə əməkdaşlığın dinamik artımından xəbər verir. İlk növbədə bunu artan ömtəə dövriyyəsinə görə görmək mümkündür. Belə ki, 2024-cü ildə iki ölkə arasında ömtəə dövriyyəsinin həcmi 470 milyon dollar təşkil edib. 2025-ci ilin yanvar-avqust aylarında isə ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə üç dəfə çox olmaqla, 547

milyon dollara çatıb. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, bu artım Orta dəhlizin potensialından səmərəli istifadə, nəqliyyat və logistika infrastrukturunun sistemli modernləşdirilməsi ilə bağlıdır.

Ümumiyyətlə, Orta dəhlizin inkişaf etdirilməsi, ötürücülük qabiliyyətinin artırılması həm Azərbaycanın, həm də Qazaxıstanın xüsusi diqqət yetirdiyi məsələdir. Təsədüfi deyil ki, hər iki ölkədə həyata keçirilən nəqliyyat layihələri Orta dəhlizin göstəricilərinin yüksəlməsi ilə müşahidə olunur. Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, 2024-cü ildə Azərbaycanla Qazaxıstan arasında tranzit daşımaları əvvəlki dövrlə müqayisədə 20 faiz artaraq 3,5 milyon tondan çox olub. Aktau və Ələt limanları vasitəsilə daşımaların səmərəliliyini artırmaq üçün infrastrukturun modernləşdirilməsi, qatarların yenilənməsi və sair üzrə həyata keçirilən tədbirlər Orta dəhlizin Avropa ilə Asiya arasında əsas tranzit marşrutu kimi mövqeyinin möhkəmlənməsinə imkan verəcək. Azərbaycanla Qazaxıstan arasındakı investisiya əməkdaşlığının möhkəmlənməsi isə müsahibədə qeyd olunduğu kimi, tərəflərin uzunmüddətli tərəfdaşlığa və davamlı inkişafa qarşılıqlı marağını nümayiş etdirir.

Azərbaycan-Qazaxıstan münasibətləri bütün müstəvilərdə sürətlə inkişaf edir. Bu iki türk dövləti arasındakı əlaqələrin daha da inkişafı üçün geniş imkanlar var. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyevin Qazaxıstana dövlət səfəri əlaqələrin daha da inkişafına mühüm töhfə verəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"